

Долорес Редондо - „Дар за бурята“

Лампата върху шкафа разпръскваше в стаята топла розова светлина, която придобиваше други цветови нюанси, процеждайки се през абажура с изящно изрисувани феи. От етажерката цяла колекция от плюшени играчки наблюдаваше с блеснали очи натрапника, който мълчаливо изучаваше спокойното личице на спящото бебе. Заслушан внимателно в тихия говор от телевизора в съседната стая и хъркането на жената, задрямала на дивана под студеното сияние на екрана, той обходи с поглед спалнята, спирайки се на всяка подробност, очарован от мига, сякаш това щеше да му помогне да го направи свой, да го запомни завинаги, да го превърне в съкровище, на което вечно да се наслаждава. С някаква смесица от нетърпение и хладнокръвие запечата в съзнанието си нежните шарки на тапетите, снимките в рамка, чантата с памперси и дрешки на момиченцето и спря очи върху люлката. Обзе го чувство, близко до алкохолното опиянение, и усети, че му се повдига. Бебето спеше по гръб, облечено в плюшена пижамка и завито до кръста с юрганче на цветчета, което натрапникът отметна, за да го види цялото. То въздъхна насън и от розовите му устица потече тънка струйка слюнка, която описа влажна диря по бузката. Пухкавите ръчички, вдигнати от двете страни на главичката, потръпнаха леко, преди да застанат отново неподвижни. Натрапникът също въздъхна и за миг го заля вълна от нежност, за не повече от секунда, но достатъчно, за да го изпълни с доволство. Той взе плюшената играчка, седнала в долния край на люлката като мълчалив пазач, и почти почувства вниманието, с което някой я бе поставил там. Това беше бяло полярно мече с малки черни очички и издуто коремче, с неуместна червена панделка около врата, увиснала до задните му лапички. Натрапникът прокара нежно ръка по главата на играчката, усети мекотата ѝ, вдигна я към лицето си и зарови нос в пухкавата козина на коремчето, за да вдъхне сладостния аромат на нова и скъпа вещ.

Забеляза как сърцето му забива учестено, как кожата му овлажнява и се покрива обилно с пот. В изблик на гняв, отлепи ядосано мечето от лицето си и решително го постави върху носа и устата на бебето. После само натисна.

Ръчичките се размърдаха, стрелнаха се към небето, едно от пръстчетата на момиченцето докосна китката на натрапника, но миг по-късно детето сякаш потъна в дълбок възстановителен сън, мускулите се отпуснаха, а дланите – морски звезди, отново паднаха върху чаршафите.

Натрапникът отлепи играчката и се втренчи в детето. Не се забелязваха следи от страдание, с изключение на малкото червено петънце на челото, между очичките, причинено вероятно от носа на мечето. Но личицето вече бе угаснало и чувството, че стои пред празен съд, се засили, когато отново поднесе играчката към носа си, за да вдъхне бебешкия аромат, сега вече обогатен с полъха на една отлетяла душа. Миришеше толкова хубаво и сладко, че очите му се наляха със сълзи. Въздъхна с благодарност, оправя панделката на мечето и отново го сложи да седне на мястото му в долния край на люлката.

Изведнъж се разбърза, осъзнал сякаш, че прекалено много се е захласнал. Обърна се само веднъж. Светлината на нощната лампа изтръгна състрадателен блясък от единайсетте чифта очи на останалите плюшени животинки, които го наблюдаваха с ужас от етажерката.

2

От двайсет минути Амая седеше в колата си и наблюдаваше къщата. При загасен мотор, парата по стъклата и проливният дъжд навън размиваха очертанията на фасадата

с тъмни капаци. Пред вратата спря малък автомобил и от него слезе млад мъж, който отвори чадър, като същевременно се навеждаше към арматурното табло, откъдето взе някаква тетрадка, хвърли един поглед в нея и я запрати обратно. Тръгна към багажника на колата, отвори го, извади от там плосък пакет и се отправи към къщата. Амая го настигна точно когато натискаше звънеца.

– Извинете, кой сте вие?

– „Социални грижи“, всеки ден му носим обяд и вечеря – отвърна младежът и посочи с глава увития в найлон поднос в ръката си. – Не може да излиза и няма кой да го обслужва – обясни. – Да не сте му роднина? – попита той с надежда.

– Не съм – отговори Амая. – Окръжна полиция.

– А – каза той, загубил всякакъв интерес.

Младежът отново натисна звънеца и приближавайки се към прага, извика:

– Господин Янес, аз съм Микел, от „Социални грижи“, спомняте ли си? Нося ви храната. Вратата се отвори, преди да е изрекъл последните думи. Пред тях се показа изпитото пепеляво лице на Янес.

– Спомням си, разбира се, не съм изкуфял... И защо, по дяволите, викаш толкова? Не съм и глух – отговори намръщено той.

– Не сте, разбира се, господин Янес – усмихна се момчето, бутна вратата и мина покрай стареца.

Амая бръкна за значката си, за да му я покаже.

– Няма нужда – измърмори Янес, като я позна, и ѝ направи път да влезе.

Беше облечен с кадифен панталон и дебел пуловер, а отгоре бе навлякъл плюшен халат, чийто цвят Амая не успя да определи на оскъдната светлина, която се промъкваше през полуоткрехнатите капаци и беше единственото осветление в къщата. Тя го последва по коридора към кухнята, където флуоресцентната лампа премига два пъти, преди окончателно да светне.

– Ама, господин Янес! – викна пак младежът. – Снощи не сте вечеряли! – Застанал пред отворения хладилник, той вадеше и слагаше пакети с храна, увити в прозрачно фолио. – Ще трябва да го отбележа в доклада си, нали знаете? Ако после лекарят ви се скара, да не ми се сърдите.

Говореше така, сякаш пред него стоеше малко дете.

– Отбележи го където щеш – тросна се Янес.

– Не ви ли хареса мерлузата със сос? – Без да дочака отговора, момчето продължи: – За днес ви оставям нахут с месо и кисело мляко, а за вечеря – омлет и супа; за десерт – паста. – Той се обърна и сложи върху същия поднос съдинките с недокосната храна, наведе се под мивката, завърза малката торба с боклук, в която, изглежда, имаше само опаковки, и тръгна към вратата. На входа спря до стареца и отново му заговори прекалено силно:

– Е, господин Янес, това е за днес, да ви е сладко и до утре.

Кимна с глава на Амая и излезе. Янес изчака да чуе хлопването на вратата и едва тогава заговори.

– Как ви се стори? Като днес много се задържа, обикновено стои не повече от двамайсет секунди, иска му се да излезе още преди да е влязъл – каза той, загаси лампата, оставяйки Амая на тъмно, и се запъти към дневната.

– От тази къща косата му настръхва и не го коря, все едно влизаш в гробище. Тапицираният с кафяв плюш диван беше полузакрит от чаршаф, две дебели одеяла и възглавница. Амая предположи, че Янес спи там и на практика голяма част от ежедневието му протича на този диван. Забеляза трохи по одеялата, както и засъхнало жълтеникаво петно, най-вероятно от яйце. Старецът седна, облегна се на възглавницата и Амая го огледа внимателно. Беше изтекъл цял месец от последната им среща в

управлението, защото поради възрастта му го бяха оставили под домашен арест в очакване на делото. Изглеждаше отслабнал, а упоритото и недоверчиво изражение на лицето му беше още по-отчетливо и му придаваше вид на обезумял аскет. Косата му пак беше късо подстригана и беше обръснат, но под халата и пуловера се подаваше горнището на пижамата. Амая се запита откога ли не я е събличал. В къщата беше много студено и тя позна усещането за неотоплявано с дни място. Срещу дивана имаше угаснала камина и доста нов телевизор с изключен звук, който по размери съперничеше и печелеше състезанието с камината, а леденото му синкаво сияние осветяваше цялата стая.

– Може ли да отворя капациите? – запита Амая и тръгна към прозореца.

– Правете каквото искате, но преди да си идете, ги оставете както бяха.

Тя кимна, разтвори дървените крила и бутна капациите навън, за да даде възможност на оскъдната бастанска светлина да нахлуе в помещението. После се обърна към него и видя, че е съсредоточил цялото си внимание върху телевизора.

– Господин Янес.

Старецът гледаше втренчено в екрана, сякаш не беше там.

– Господин Янес...

Той я погледна разсеяно и малко недоволно.

– Бих искала... – продължи тя, сочейки към коридора, – бих искала да огледам.

– Вървете, вървете – махна с ръка той. – Гледайте каквото щете, само не разхвърляйте; полицаите оставиха всичко с краката нагоре, когато си отидоха, много труд ми коства да сложа всичко на мястото му.

– Разбирам...

– Дано и вие сте така внимателна, както полицаия, който идва вчера.

– Вчера е идвал полицаи? – изненада се Амая.

– Да, много любезно момче, дори ми направи кафе с мляко, преди да си тръгне.

Къщата беше само на един етаж и освен кухнята и дневната имаше още три спални и доста просторна баня. Амая отвори шкафчетата и прегледа рафтовете, върху които бяха подредени пособия за бръснене, рула тоалетна хартия и няколко лекарства. В първата стая централно място заемаше съпругеската спалня, в която явно от доста време никой не беше спал, покрита с кувертюра на цветя в тон със завесите, леко избелели там, където слънцето ги бе гряло с години. Плетените покривчици върху тоалетката и нощните шкафчета засилваха впечатлението за пътуване назад във времето. Стая, обзаведена красиво през седемдесетте години, вероятно от съпругата на Янес, и която старецът бе запазил непокътната. Вазите с изкуствени цветя в невероятни цветове извикаха у Амая усещането за нереалност в студените и неуютни като гробници стаи на етнографските музеи.

Втората стая беше празна, като се изключеха старата шевна машина под прозореца и плетеният кош до нея. Помнеше го отлично от рапорта за обиска. Въпреки това го отхлупи, за да види парчетата плат, сред които разпозна по-ярката и лъскава версия на завесите от спалнята. Третата стая беше детската, както я бяха нарекли при обиска, защото тя беше точно това: стая на десет-дванайсетгодишно момче. Единично легло, покрито с чиста, бяла кувертюра. По рафтовете – няколко книги от детска поредица, които помнеше, че е чела, играчки – почти всичките конструктори, кораби, самолети, както и дълга редица от метални колички, без нито една прашинка по тях. Зад вратата – постер на класически модел ферари, а върху бюрото – стари учебници и тесте картички с футболисти, закрепени с ластик. Взе ги и забеляза, че ластикът е изсъхнал и напукан и че се е отпечатал завинаги върху избелелия картон. Върна ги на мястото им, докато мислено сравняваше спомена от апартамента на Берасатеги в Памплона с тази леденостудена стая. Къщата разполагаше с още две стаи: тясно мокро помещение и

килер, пълен с дърва за огрев, където Янес бе отделил място за градинарските си инструменти и за два дървени сандъка без капаци, в които се виждаха картофи и лук. В единия ъгъл, до външната врата, имаше газово котле, което си стоеше незапалено. Амая взе един стол от масата в трапезарията и го постави до екрана пред стареца.

– Искам да ви задам няколко въпроса.

Старецът посегна към дистанционното, което лежеше до него, и изключи телевизора. Погледна я мълчаливо с онова негово изражение на гняв и горчивина едновременно, което бе накарало Амая да го определи като непредсказуем човек още първия път, когато го видя.

– Разкажете ми за сина си.

Старецът сви рамене.

– Какви бяха отношенията ви?

– Той е добър син – отвърна Янес прекалено бързо. – Правеше всичко, което може да се очаква от един добър син.

– Като например?

Този път му се наложи да помисли.

– Ами даваше ми пари, понякога пазаруваше, носеше храна, ей такива неща...

– Аз имам други сведения. В селото се говори, че след смъртта на жена ви сте го пратили да учи в чужбина и че не е стъпвал тук с години.

– Той учеше, учеше усилено, завърши две специалности и магистратура, сега е един от най-изтъкнатите психиатри в неговата клиника...

– Кога започна по-редовно да ви посещава?

– Не знам, може би преди година.

– Някой път донасял ли е нещо друго освен храна, нещо, което да скрие тук или да ви помоли да скриете другаде?

– Не.

– Сигурен ли сте?

– Да.

– Разгледах къщата – каза тя и се огледа. – Много е чисто.

– Трябва да я поддържам така.

– Разбирам, поддържате я така заради сина ви.

– Не, поддържам я така заради жена ми. Всичко е така, както беше, когато тя ни напусна... – Лицето му се сгърчи в гримаса, изразяваща едновременно болка и погнуса, и той постоя така няколко секунди, без да издава никакъв звук. Амая осъзна, че плаче, когато видя търкалящите се по бузите му сълзи. – Само с това се справих, във всичко останало се провалих.